

AGNIESZKA BUŃKOWSKA

COBORU, SDOO w Karzniczce, Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Lisewie
kwiatylis@op.pl

Kolekcje ozdobnych roślin cebulowych w Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian w Lisewie*

Collections of decorative bulb plants in the Experimental Sub-Station Variety Testing in Lisewo

Zasoby genowe ozdobnych roślin cebulowych w Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian w Lisewie utrzymywane są w formie trzech kolekcji polowych: mieczyków, tulipanów i narcyzów. W 2018 roku kolekcje liczyły ogółem 611 obiektów w tym: 132 odmiany mieczyków, 358 odmian tulipanów z 15 grup klasyfikacyjnych i 121 odmian narcyzów z 11 grup. Prace pielęgnacyjne i zabiegi ochrony roślin prowadzone są w kolekcjach zgodnie z zaleceniami agrotechnicznymi oraz z opracowanymi deskryptorami dla poszczególnych gatunków. Prowadzona jest również selekcja negatywna, która ma na celu usunięcie z kolekcji roślin nietypowych dla danej odmiany, chorych i zawirusowanych.

Najstarsze odmiany narcyzów i tulipanów znajdują się w kolekcjach od 1973 roku, a mieczyków od 1984. Od ponad czterdziestu lat systematycznie są uzupełniane o odmiany pochodzenia krajowego i zagranicznego nabywane do celów porównawczych. Te, które wykazują się słabą zdrowotnością są na bieżąco usuwane z kolekcji. Corocznie sporządza się również dokumentację fotograficzną badanych odmian. W czasie kwitnienia kolekcje są licznie odwiedzane przez hobbystów, działkowiczów, uczniów szkół podstawowych i zawodowych, a także są źródłem wiedzy dla producentów zajmujących się uprawą roślin cebulowych. Ważnym elementem prac kolekcyjnych jest także popularyzacja informacji o posiadanych obiektach oraz możliwość udostępnienia materiału roślinnego do celów hodowlanych. Kolekcje mieczyka, tulipana i narcyza w Lisewie służą badaniom związanym z udzieleniem hodowcom Ochrony Wyłączniego Prawa do odmiany.

* Prace zostały wykonane w ramach programu wieloletniego „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” koordynowanego przez IHAR-PIB a finansowanego przez MRiRW.

Przez cały okres wegetacji wykonuje się pomiary i obserwacje fenologiczne poszczególnych odmian (m.in. początek i koniec kwitnienia) oraz morfologiczne (m.in. wysokość roślin, długość kwiatostanu, średnica kwiatu, barwa kwiatu wg katalogu barw RHSCC). Prowadzone są one zgodnie z metodykami krajowymi COBORU i tabelami cech opisowych UPOV. Informacje te są wykorzystywane do opracowania danych paszportowych wprowadzanych do centralnej bazy danych EGISSET.

Działania związane z prowadzeniem kolekcji polowych ozdobnych roślin cebulowych realizowane przez ZDOO w Lisewie prowadzone są w ramach programu wieloletniego (2015–2020), zadanie 1.3 "Gromadzenie, zachowanie w kolekcjach *ex situ*, kriokonserwacja oraz charakterystyka, ocena, dokumentacja, i udostępnianie zasobów genowych i informacji w zakresie roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych i miododajnych oraz spokrewnionych dzikich gatunków" koordynowanego przez IHAR — PIB, IO Skierniewice, a finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.